

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU3)

Johdanto

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta.

Tausta

Ympäristöministeriö on yhdessä muiden ministeriöiden kanssa valmistellut luonnoksen keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaksi. Ilmastolain (423/2022) mukaan valtioneuvosto hyväksyy keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan kerran vaalikaudessa.

Lain mukaan suunnitelmassa esitetään tavoite taakanjakosektorin kasvihuonekaasujen päästöjen kehityksestä; toimet, joilla ihmisen toiminnasta aiheutuvia taakanjakosektorin kasvihuonekaasujen päästöjä vähennetään; arviot kasvihuonekaasujen päästöjen kehityksestä ja toimien vaikutuksista niihin. Suunnitelman kattamalle taakanjakosektorille kuuluvat liikenteen, maatalouden, rakennusten erillislämmityksen, työkoneiden, jätehuollon ja F-kaasujen päästöt sekä päästökaupan ulkopuolisen teollisuuden ja muun energiankäytön päästöt.

Suunnitelmaa on valmisteltu rinnakkain energia- ja ilmastostrategian kanssa. Suunnitelmassa tarkastellaan myös poikkileikkaavia teemoja, kuten alueellisen ilmastotyön ja kulutuksen merkitystä. Suunnitelman laatimisen perustana on energia- ja ilmastostrategian kanssa yhteiset, KEITO-hankkeessa tuotetut skenaariot.

Tavoitteet

Järjestyksessään kolmannen ilmastosuunnitelman lähtökohtia ovat EU:n vuoden 2030 päästövähennysvelvoite ja Petteri Orpon hallitusohjelmassa määritelty ilmastolinjaukset sekä ilmastolain mukaiset tavoitteet. Suomen kasvihuonekaasujen päästövähennysvelvoite taakanjakosektorille vuodelle 2030 on 50 prosenttia verrattuna vuoden 2005 tasoon. Ilmastolain yhdeksi tavoitteeksi on asetettu, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa määritellään tarvittavat toimet päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa otetaan huomioon myös käytössä olevat joustokeinot.

Ympäristöministeriö raportoi suunnitelman toimeenpanosta vuosittain eduskunnalle ilmastovuosikertomuksessa, joka on kaikille julkinen raportti.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/14961/2024.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ympäristöministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.ym(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen PL 35, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/14961/2024. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus YM033:00/2024). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausuntoaika on 2.7.-20.8.2025

Valmistelijat

Erityisasiantuntija Sally Weaver, ympäristöministeriö, sally.weaver@gov.fi, p. 0295 250 121 (paikalla 2.-24.7.2025 ja 18.8. alkaen)

Ympäristöneuvos Magnus Cederlöf, ympäristöministeriö, magnus.cederlof@gov.fi, p. 0295 250 060. (paikalla ma-ke 2.-23.7.2025)

Asiantuntija Anna Havukainen, ympäristöministeriö, anna.havukainen@gov.fi, p. 0295 250

179 (paikalla 31.7.2025 alkaen)
Erityisasiantuntija Riikka Siljander, ympäristöministeriö, riikka.siljander@gov.fi, p. 0295 250 003, (paikalla 4.8.2025 alkaen)

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM033:00/2024> - Hankeikkuna

<https://ym.fi/keskipitkan-aikavalin-ilmastopolitiikan-suunnitelma> - Ympäristöministeriö

https://publications.vtt.fi/pdf/technology/2025/KEITO-keskipitkan_aikavalin_vaikutusarviot_VTT%20Technology_LUONNOS_010725.pdf - Linkin takaa löytyy luonnosraportti KEITO-hankkeesta, jossa on laadittu laskennalliset ja laadulliset skenaariot keskipitkän aikavälin energia- ja ilmastopoliittisen päätöksenteon tueksi. KEITO-laskemat eivät kuitenkaan perustu pääministeri Orpon hallituksen

linjauksiin uusista energia- ja ilmastotoimista, vaan laskelmiin on sisällytetty joukko mahdollisia toimia, joita on valmisteltu eri ministeriöissä.

Liitteet:

[Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma _ luonnos lausuntokierrokselle.docx](#) - Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

[KAISU 3 sammandrag.docx](#) - Tiivistelmä ruotsiksi

Jakelu:

Aalto yliopisto
aanaarsammiliih@gmail.com
Akava ry
Allianssi ry
Amnesty Suomi
Autoliitto
Baltic Sea Action Group
Bioenergia ry
Business Finland
Changemaker
Climate Leadership Coalition
Climate Move
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto
Elintarviketeollisuus ry
Energiateollisuus ry
Energiavirasto
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
FEE Suomi
Finanssiala
FINGO
Finnwatch
Fridays For Future Suomi
Greenpeace Suomi
Hanken Svenska Handelshögskolan
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin yliopisto
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Hämeenlinnan kaupunki
Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto
Ilmastopaneeli
Ilmastovanhemmat ry
Ilmatieteen laitos
Imatran kaupunki
Invalidiliitto
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun kaupunki
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän yliopisto
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kainuun liitto
Kajaanin kaupunki
Kaupan liitto
KEHA-keskus
Kemianteollisuus ry
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen liitto
Kestävyyspaneeli
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
KIVO - Suomen Kiertovoima ry
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolttien kyläkokous
Korkein hallinto-oikeus
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kuluttajaliitto
Kuopion kaupunki
Kymenlaakson Liitto
Lahden kaupunki
Lapin aluehallintovirasto

Lapin ELY-keskus
Lapin yliopisto
Lappeenrannan kaupunki
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto
Lapsiasiainvaltuutettu
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Linja-autoliitto
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
LUKE
Luonto-Liitto
Luontopaneeli
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Maan ystävät ry
MaRa ry
Marttaliitto
Metsä-, kalastaja- ja tunturisaamelaiset ry
Metsähallitus
Metsäteollisuus ry
Mikkelin kaupunki
Motiva Oy
MTK ry
Natur och Miljö
Nuorten Agenda 2030
Oikeusministeriö
Oikeusministeriö
OKV
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oulun kaupunki
Oulun yliopisto
Paliskuntain yhdistys
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan liitto
PLAN Suomi
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Porin kaupunki
Puolustusministeriö
Puolustusministeriö
Päijät-Hämeen liitto
Rakennusteollisuus RT ry

RAKLI ry
Rauman kaupunki
Rovaniemen kaupunki
Saamelainen ilmastoneuvosto
Saamelaiskäräjät
Sahateollisuus ry
SAK
Salon kaupunki
Satakunnan ELY-keskus
Satakuntaliitto
Savonlinnan kaupunki
Seinäjoen kaupunki
Sisäministeriö
Sisäministeriö
Sitra
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
STTK ry
Suomen Kiinteistöliitto
Suomen kuljetus ja logistiikka SKAL ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen luonnonsuojeluliitto
Suomen Partiolaiset
Suomen saamelaisnuoret ry
Suomen saamelaisten keskusjärjestö ry
Suomen Tekstiili & Muoti
Suomen tuulivoimayhdistys
Suomen valtiosääntöoikeudellinen seura
Suomen Varustamot ry
Suomen YK-liitto
Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Suomen ympäristökeskus
Suomen ympäristöoikeustieteen seura SYS ry
Suomen yrittäjät
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund
Tampereen kaupunki
Tampereen yliopisto
Teknologian tutkimuskeskus VTT
Teknologiateollisuus
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Tilastokeskus
Traficom
Turun kaupunki - Åbo stad
Turun yliopisto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Ulkoministeriö
UNICEF Suomi
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto

Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vaasan yliopisto
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston kanslia
Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV)
Valtiovarainministeriö
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen liitto
WWF Nuoret
WWF Suomi
Väylävirasto
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
YK-nuoret
YTP ry
Åbo Akademi
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Mitkään vastauskentistä eivät ole pakollisia, joten voit halutessasi vastata vain kannaltasi tarkoituksenmukaisimpiin kohtiin.

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

Avovastaus

Liikenne

Avovastaus

Maatalous

Avovastaus

Rakennusten erillislämmitys

Avovastaus

Työkoneet

Avovastaus

Jätehuolto

Avovastaus

F-kaasut

Avovastaus

Teollisuus ja muut päästöt

Avovastaus

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Avovastaus

Kulutuksen hiilijalanjälki

Avovastaus

Julkiset hankinnat

Avovastaus

Muut poikkisektorit

Avovastaus

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Avovastaus

Muita huomioita

Avovastaus

Uski Veli-Matti
Ympäristöministeriö

Berger Miia
Ympäristöministeriö